

PIEE LA SƎIA

Yá pó kú láe bee guu

Pιεε láe bee kè za Loma Yesude pó aa fāaaa wà tà bùsu pó wí me tia Tuukii bùsuuɔneε. Gáli pó aa ku a guuɔ de gáli pó Pɔlu ní aà íwaɔ dàaledaaleɔ ũ. Yša pási ní lé an Yesudeke yái, ɔ wale íadamá. Pιεε tò an laai tà Yesu Kilisiwa, à mè an baa ku Kilisi taasikea guu.

Fɔkpaama ní Lua sáaukpaao gbεa, Pιεε lá Lua ní suabà dónígu, ɔ aa támaa pó lí ní neo ví Yesu Kilisi gaa ní aà vuaɔ sabai (1.3-12). A ní gbá laai aao itēke, aa tó ní kua aɔ adoa naa Yesu Kilisiwa (1.13-2.10). A Yesu ɔlesè à yādàoné à mè à kù aao náai ví ní yákeao guu, atēsa kua yša guu. A ledámá an kua dúnia guu, à mè aa misiile gbāadeɔne, zíkεnaɔ misiile ní diiɔne, nɔɔ misiile ní záoɔne, Yesudeɔ píi iɔ yekōzi (2.11-4.19). Lee 5 guu à ledà Yesude gbēzōɔwa ní èwaasoɔ ní luanaaikεnaɔ píi, à mè aa ze gbāa kua yā'ia guu, aa Lua legbēané papaa dá. Lápi làa ní fɔkpaamáɔ.

A kù láe bee kyokεnaɔ wetā luanaaikεa guu, baa tó aale taasi kpeletaa bui ke, ké an kua e Lua tɔɔ, i ze'ɔb Yesusaideɔne yái. Tó luanaaikεsaiɔ yāmaa pó aale keɔ è, aa Lua sáaukpa yákpalekegɔzi (2.12).

Támaa pó lí ní neo

¹ Mámεmaa Yesu Kilisi zina Pιεε, máme ma láe bee kè Lua gbé pó aa de nibɔɔ ũ dúniaε bee guu aa fāaaa bùsuε beeuɔne: Pōntu, Galati, Kapadosi, Azi

ń Bitinio. ² Mae Lua d̄aa á d̄s, ̄s à á sé, a ḡs àà p̄o ũ
 ń àà Nis̄ina gb̄āao, ké à misiile Yesu Kilisiε, àà au i
 á gb̄āsi wolo.* Lua gb̄εke ń aafiao káfíé.

³ Wà Lua wá Dii Yesu Kilisi Mae sáaukpa! Àà
 sùuu z̄o guu à wá í dafu ń Yesu Kilisi fele b̄oa gau
 gb̄āao, ̄s wá t̄āmaa p̄o lí ń néo v̄i, ⁴ asa gba p̄o dileaé
 luabepi lí òokpao, ili gb̄āsiokpao, a maa lí láao. ⁵ Lua
 sou mà à á suaba a náai p̄o ále ke yáí, ̄s ále á d̄sá ń
 a gb̄āao e à ge b̄oð ḡoogbezázi. ⁶ Ale p̄onake ń yápio,
 baa ké ále taasike ḡia ȳo yá'ia bui dasi yáí. ⁷ Lá w̄i
 vua maa d̄s té guu, màa yá'ia p̄o lé á luanaaika ȳo,
 asa á luanaaikaepi beεε v̄i de vua p̄o a gawi í láaa
 maamaae. Tó a b̄o maa, Lua a á sáaukpa Yesu Kilisi
 m̄oḡozi, a á kpela ń gawio. ⁸ Baa ké i aà eo, á yeaàzi.
 Baa ké i wesiaàle ḡiao,† ále aà náaike, ̄s ále p̄ona z̄o
 p̄o ḡè oaa ke, ⁹ ké ále á luanaaika gb̄e'e á suabaa ũ
 yáí.

¹⁰ Anabīo d̄aa gb̄εke p̄o Lua a keé yá'ò, aa
 suabaapi yá gwà aa a t̄āsikà. ¹¹ Kilisi Nis̄ina kú
 ń guu, à d̄aa taasi p̄o Kilisipi a ke òné ń gawi p̄o a
 e a gb̄eao, ̄s aa w̄εεle wà yápi zé d̄s ń a keḡo.‡ ¹² Ō
 Lua tò aa d̄s ké yá p̄o aale opi de ń ḡo p̄o ũo, á p̄oε.
 Tiasa baonakpanāo yápi òé ń Lua Nis̄ina p̄o Luapi
 aà z̄i à b̄o luabe gb̄āao. Baa malaikāo í d̄εeka yápi
 d̄sai.

Wá kua à doa

¹³ Ayāmeto à á làasoo vu iu, ío ázia k̄ua d̄s, á wé
 ío d̄o gb̄εke p̄o Lua a keé Yesu Kilisi m̄oḡozi seasai.
¹⁴ Lá á de Lua Né p̄o lé aà yāmāo ũ, ásu to d̄oε'ii p̄o

* **1:2** Lev 17.11, Ebe 9.22 † **1:8** Zaa 20.29 ‡ **1:11** Luk 24.25-26

á ví yāa á wésiagɔɔ dɔaaéo. ¹⁵ Lua kua adoaε. Lá à á sisi à á sé, á kua líɔ adoa á yákea píi guu màa sɔ.

¹⁶ Asa a kēa láu wà mè:

A kua líɔ adoa,

asa ma kua adoaε. §

¹⁷ Lá Lua í yákpaleke ní baadeo a yákeawa ní wegwasai, tó ále aà sisi Mae, à víakeè á nibɔke guu la. ¹⁸ A dɔ lá Lua á bó kua gii pɔ de á felekaa ũ guu. Lua i á bo ní pɔ pɔ a gawi í láao no, vua ge áanusu, ¹⁹ à á bó ní Kilisi pɔ de sã sãasai gbãsisai ũ au gawideoε.* ²⁰ Lua dɔaa aà díle zadɔ i dúnia káleo, ɔ à bɔ́eaànɔ gupuuau gɔɔ gbɛzãε beɔzɪ. ²¹ Aà yá musu ɔ ále Lua náaike. Lua aà bɔ́ gau à gawi kpàwà, ké à e a náaike, á wé íɔ dɔazi.

²² Lá misiilea síanaε á gbãsí wòlo, ɔ á gběke ví ní kɔo mɔafilisai, àɔ yekɔi ní nɔsemendoo. ²³ Lua á í dafu ní a yá wēnide pɔ íɔ ku gbãaoε. Yápi de pɔbui pɔ í ga ũo, pɔbui pɔ lí gaoε.

²⁴ Gbėpii de lán sēwae, an gawi pii de lán sēvuwae.

Sē í gaga, a vú í kwé,

²⁵ āma Dii yá íɔ ku gɔɔpiiε. †

Yápi mé de baona pɔ wa kpàé ũ.

2

Gbè wēnide

¹ Ayāmeto à yāvai píi tó ní εε píio ní mɔafilio ní wedbakɔeo ní kɔyaaao. ² Lá nétēnao íɔ yó'i nide, àɔ Lua yá pɔ de lán ví'ipu wásawasawa nide màa sɔ, ké à e gbã á suabaa guu, ³ asa á dɔ́ sa ké Dii maa.* ⁴ A

§ **1:16** Lev 19.2   * **1:19** Zaa 1.29, Ebe 9.14   † **1:25** Isa 40.6-8

* **2:3** Sou 34.9

sõaàzi, Gbè wēnide pó wà pākpaì, Lua aà sè bεεede ũ. ⁵ Apiõ sõ áme á gbè wēnide pó Lua lé a kpé ēboõõ ũ. Áme á aà gbàgbanaõ ũ, i sa pó ì kaaàgu o ní aà Nisina gbãao Yesu Kilisi sabai. ⁶ Asa a kēa Luayātaalau wà mē:

Gwa, mále gbε dile Siõna,
ēdaalegbε bεεede pó má sè ũ.

Wí a gbé pó lé aà náaìke kũo.†

⁷ A de gbè bεεede ũ á gbé pó ále aà náaìkeõne, āma a de gbé pó lé aà náaìkeõne màao.

Gbε pó ēbonaõ pākpaì

mé gò gbεõ mide ũ.‡

⁸ Màa lo a de:

Gbε pó wí gēmbõlewà ũ,

gbesi pó aai kpaá aa fu ũ.§

Aa gēmbõlewà ké aai Lua yādao yái. Beewa Lua dilené.

⁹ Áme á bui pó Lua ní séõ ũ, kíao ũ, aà gbàgbanaõ ũ, * gbé pó an kua adoãõ ũ, aà gbé yenzideõ ũ, ké à Lua pó á sisi a bõ gusiau, à gēáño a gupua bõnsaede guu táasile.†

¹⁰ A de Lua gbéõ ũ yāao,

tiasa õ a gõ a ũ.‡

Lua i sùuukeáño yāao,

tiasa õ a kēáño.§

Kua luanaaikensaiõ guu

¹¹ Ma gbé yenzideõ, lá á de nibõ bòmõõ ũ la, mále ledawáε, à mikē á dóε'ìi pó aai zikaánõõwa. ¹² Aõ

---

† **2:6** Isa 28.16   ‡ **2:7** Soũ 118.22   § **2:8** Isa 8.14-15   * **2:9**
Bõa 19.5-6   † **2:9** Isa 9.1-2   ‡ **2:10** Lom 9.25-26   § **2:10** Oze 2.25

ku gbé beedeo ũ luanaaikensaiɔ guu. Beewa baa tó aale á dile vâikenaɔ ũ, tó aa yâmaa pó ále keɔ è, aa Lua sáaukpa yákpalekeɔɔzi.

¹³ A misiile iko pó gbēnazina díle píi Dii yáí, kía pó iko ví deńlan nò, ¹⁴ gbāade pó a díle aà vâikenaɔ wetā aà maakenaɔ sáaukpan nò.* ¹⁵ Lua pœān ke: A yâmaake à lesɔkpa sɔũ wésiodeɔne. ¹⁶ A gɔ wéɔ ũe, āma ásu tó á gɔa wéɔ ũ gɔé vâikēa zé ũo. Aɔ ku Lua zòblenaɔ ũ. ¹⁷ A gbépii kpela. Aɔ ye á Yesude deeɔzi. A vlake Luae. A kía kpela.

¹⁸ Zikenaɔ, à misiile á diɔne, í zɔɔke dñé yápii guu. I ke dii maa nòsedoudeɔ nítēe no, ní a pásɔe lo. ¹⁹ Tó wà íadawá pā, tó a menakèd Lua yáí, bee ài víé. ²⁰ Tó wà á gbé á tàae yáí, tó a menakèd, bee tó ví má ni? Ama tó a taasikè yâmaa pó á ke yáí, tó a menakèd, Lua a á sáaukpa. ²¹ Bee yáí Lua á sisii à á sé. Kilisi taasikèé à ze'blé, ké àɔ te a iai yáíe.

²² I duunakeo,
wi ma à eɛtò.†

²³ Ké wà aà sòsɔ, i a zásimáo. Ké à taasikè, i yápási onéo, à zè ní Lua yákpaleken maaoe. ²⁴ Ōme wá duuna dī a miwa‡ à gàd líwa, ké wá bàa su àɔ kú ní duunao lo, wíɔ ku makea guu. Aà flàala iao mé wá gbāgbā.§ ²⁵ Asa a sāsā lán sáɔwa yāae,* ɔ a ea su á Dāna ní á Dānaowa tiasa.

3

Kua ní kōo

---

* **2:14** Lom 13.1-5 † **2:22** Isa 53.9 ‡ **2:24** Isa 53.11-12 § **2:24** Isa 53.5 * **2:25** Isa 53.6

1 Nɔɔ sɔ̃, à misiile á zǎɔne.* Tó an gbẽɔ lé Lua yádao, á kua a ní lile. Baa tó i yãe onéo, 2 aa e á kú gbāsisi mé ále misiilené. 3 A kefenke welea su àɔ de mɛkaa yá ũo, mitãa ge nɔambleɔ ge pɔkasadaan nò.† 4 Aàɔ de á nòse guu yá pó lí láao ũ, nòsenie ní zɪabusao. Bee mé gbia Luae. 5 Asa beewa nɔe lousisina pó an wé dɔ Luazi yãaó nízia kèke, aa misiile ní zǎɔne. 6 Maa Sala de, í Ablahaũ yãma ì oè Baa.‡ Tó ále yãmaake, mé ále pó pó wí viakèè yádao, a Sala ɔlesèn we. 7 Maa gɔɔ sɔ̃ àɔ kúrɔnɔ nɔekedɔané guu,§ ìli yãmamá, ké pɔe su kpáé á wabikea guuo, asa á de wěni ghablenao ũ sãnué.

8 Bee gbɛa àɔ ledou vî ní kɔo ápii. Aɔ wɛnadɔkɔe, àɔ yekɔi, àɔ gbẽke vî ní kɔo, í busakɔe. 9 Asuli vâi fiabo ní vâioo. Asuli gbé pó á sɔsɔ sɔsɔ. A samaa'òè, asa Lua á sisi à báaadaágu yáie.*

10 Gbé pó ye a wěni àɔ maa,
mé a ye a kua àɔ na,
aà a lé fɔ ní yãvâi oao,
asuli to ɛɛ bɔ a léuo.

11 Aà miké vâiwa, i maake,
aà aafia zé weele, io tei.

12 Asa Dii ì wéte gbẽmaaɔzi,
ì swákpa an wabikeaɔzi.
Dii ì mikpedɔ vâikenaɔne.†

Taasikɛa maakea yáí

13 Tó á ãivî ní maakeao, déme a á wetâi? 14 Baa tó a su taasikè maakea yáí, báaadeɔn á ũ.‡ Asuli viake

* 3:1 Efe 5.22, Kls 3.18 † 3:3 1Tim 2.9 ‡ 3:6 Daa 18.12 § 3:7

Efe 5.25, Kls 3.19 * 3:9 Lom 12.14, 17 † 3:12 Sou 34.13-17

‡ 3:14 Mat 5.10

an wét̃ãεo, ásu s̃deedeekεo. ¹⁵ A Kilisi d̃ Dii ũ á s̃ guu. § Aɔ ku sɔu guu gɔɔpii, ké à e yãwe gbé p̃ó lé á la yá p̃ó á wé d̃ɔi miiwa. ¹⁶ Ali oné busebuse ní beεε d̃ãanéó. A oné ní ñsepuaɔ ɔ, ké wí e gbé p̃ó aale á s̃s̃ maa p̃ó ále ke á Yesudeke yáíɔ kú. ¹⁷ Taasikea lá Lua yeiwa maakεa yáí maa de taasikea yãvãikea yáíla.

¹⁸ Kilisi gà g̃en do duunawoloa yáíε. Tãesaide gà wá tãaedeɔ yáí, ké à e géwanɔ Lua kíi. Wà aà d̃ε aà gb̃enazinke guu, ã Lua aà vù aà nisinke guu. ¹⁹ Aà nisinkepi guu à gè waasokè nisina p̃ó wà ní ká kp̃eɔne.* ²⁰ Aa b̃ò Lua yá kpe yãεε, gɔɔ p̃ó àle menake e Ñee gè a g̃'ilena ke lààò. Gb̃é p̃ó b̃ò íu aafia g̃ópi sabaiɔ dasiɔ, gb̃εɔn swaaãε. † ²¹ Ipi mé de á da'ilekea p̃ó í á suaba taa ũ tia. Da'ilekeapiá mè gb̃ásiwoloa yá no. Lεgb̃εa Luaε ní ñsepuaɔε. I á suaba ké Yesu Kilisi b̃ò gau yáí. ²² A ikokè malaikaɔ ní tãaɔ ní ní gb̃ãadeɔ ní ní ikodeɔwa, ã à tà luabe, a ku aà ɔplaii.

4

Kua Lua p̃ó ũ

¹ Lá Kilisi gà a gb̃enazinke guu, ápiɔ à bee ñde da s̃, asa gbé p̃ó gà a gb̃enazinke yá musu kè duunawaε. ² Gɔɔ p̃ó g̃è á kua guu, á d̃óε'ii suli d̃ɔaaé ɔo, sema Lua p̃oεã. ³ A kua luayãdansaiɔ yãkea guu yãa mò le. A kú yãa wisaiyãkea guu ní d̃óε'ii ní w̃edekeao ní lalasi k̃ɔɔ ní w̃emi w̃ézigbaao

§ 3:15 Isa 8.12-13 * 3:19 1Píe 4.6 † 3:20 Daa 7.7

ń táagbagbaao, pó Lua ye a gíyáio. ⁴ Lá ili sirńo an lalasi zōopi kea guu ɓo, ỳ kené yābōnsae ũ, aaĩ á tōbēesi. ⁵ Aa ń yākeaɔ dau siu Luaε. Aà yákpaɓekea ń gbé bēεo ń gyaadeo sɔu mà. ⁶ Wà baonakpà gyaadeɓiɔne ɓ, ké an gbé pó yá zōlemá an gbēnazinke guu lán gbēpiiwaɔ e aao ku nisinke guu lán Luawa.*

⁷ Pópii láaa kà kái. Ayāmeto àɔ de laaideo ũ, ɓo ázia kŭa dō, ké àɔ wabike Luawa yái. ⁸ Yá pó de a piia, àɔ yekōi ń nōsemendo, asa yea gbéi ỳ láka tàaea dasi.† ⁹ A kō yāake yákūtēkasai. ¹⁰ Lá Lua gbadà á baadeε, à dōkōle ń gbapiɔ Lua báaa bui dodo ziia maaɔ ũ. ¹¹ Gbé pó de waasokena ũ, aà Lua yā'oné. Gbé pó de dōnlede ũ, aà dōrle ń gbāa pó Lua a gbao,‡ ké à Lua tōbɔ yápii guu ń Yesu Kilisi gbāao. Ōme gawi vī ń gbāao gōpii! Ami.

Taasikea Yesudeke yái

¹² Ma gbé yenzideo, ásu to yōa pāsī pó lé á le ɓo á sae lándō yákanla mé á léwao. ¹³ Lá á baa ku Kilisi taasikea guu, à pōnakèð, ké à e àɔ pōna zōo vī gōo pó Kilisipi a ɓo gupuaɔ ń gawio. ¹⁴ Tó wà á sōsō Kilisi tó pó kúwá yái, báaadeɔn á ũ, asa Lua Nisina gawide diaéε. ¹⁵ A gbēε su taasike gbēdeε ge kpái'oa ge vāikeε ge gude yáio. ¹⁶ Tó a taasikè á Kilisideke yái, asu kéé wíyā ũo. A Lua sáaukpa ké Yesu tó kúwá yái. ¹⁷ Asa ɓadaama pila, Lua gbēo ɔ à dàalemá. Lá wáme à dàalewá séia, a mide ń gbé pó gĩ baona pó ɓò Lua kíi síiɔ kpelewa ni?

* **4:6** 1Pie 3.18 † **4:8** Yaa 10.12 ‡ **4:11** Lom 12.6-7

18 Tó gbēmaaɔ suabaa zĩ'ũ,
a bɔ ní duunde luayādansaiɔ kpelewa ni?§

19 Ayāmeto gbé pɔ aale taasikε Lua pɔeākεa yáíɔ aa
ńzĩa na ní Kena náaideε a ɔzĩ, aai wetā wàɔ maake.

5

Lua sã kpàsa gwaa

1 Mále leda á gbēzɔɔwa sa. Gbēzɔɔn ma ũ sɔ. Má
de taasi pɔ Kilisi kè seelade ũ, mé ma bàa kú ní gawí
pɔ a bɔ gupuauo sɔ. 2 Aɔ de kpàsa pɔ Lua kàléé
dānaɔ ũ.* A ɔliai ní pɔeāo teasisai lá Lua yeiwa.
I ke ɔawεεlea yáí no. A ke ní nòsemendoo. 3 Asuli
gbāable gbé pɔ wa nàé á ɔzĩpɔwao. A tó á kua á sãɔ
dazewa, 4 í kíafua pɔ a gawí lí láaɔ e gɔɔ pɔ Sādanki
mɔ.

5 A èwaasoɔ sɔ, à misiile gbēzɔɔne. Apii à ázia
busakɔε, í dɔkɔle, asa:

Lua í íbeleε ní gbé pɔ í azĩa se lesio,
mé a gbēke ví ní gbé pɔ í azĩa busao.†

6 Ayāmeto à ázia busa Lua gbāadeε, i á káfi gɔɔ pɔ a
dilewa.‡ 7 A ɔzɔè á yā'ɔmai pii, asa í laaidɔwá.§

8 A itēke àɔ kú ní laaio. A ibεε Ibiisi de lán nòomusu
pɔ lé ɔɔɔwae. Ale kpálekeázi, àle gbé wεεle kú. 9 A
giè, í ze gbāa luanaaika guu, asa á dɔ ké á Yesude
dee pɔ kú dúnia guuɔ pii lé taasi doupi keε. 10 Lua
Báaapiide á sisi a gawí pɔ lí láaowa naa Kilisiwae.
Tó a taasikè yɔɔ, a á bɔ maa, i á ze gíũgiũ, i á gba
gbāa, i á zedɔ. 11 Ɔme gbāa ví gɔɔpii! Ami.

§ 4:18 Yaa 11.31 * 5:2 Zaa 21.15-17 † 5:5 Yaa 3.34 ‡ 5:6
Mat 23.12 § 5:7 Sou 55.23

12 Wá gbẽdo Silivẽε* pó má àà dõ gbé náaide ù mé lá yɔɔnaε bee kèémεε. Ma ledàowá, mé má de a seelade ù ké yá pó má ò de Lua gbẽkεkεané síana ùε. A zεò gíũgíũ. 13 Babeli† gbé pó Lua ní sé lááwao fɔkpàwá. Ma né Maaku fɔkpàwá ɔ. 14 A fɔkpakɔwa ní lépekɔwao yeakɔi guu.‡ Lua á gbé pó á naa Kilisiwao gba aafia ápii.

---

* 5:12 Zln 15.22 † 5:13 Zia 17.5, 18 ‡ 5:14 Lom 16.16

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9